

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **Z.H.**
zastoupený advokátem Mgr. Lukášem Blažkem
sídlem náměstí Čs. legií 500, 530 02 Pardubice

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, IČO 00006963**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 1. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 5. 1. 2024, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení je povinna zaplatit žalobci náklady řízení k rukám jeho zástupce Mgr. Lukáše Blažka, advokáta, ve výši 3 900 Kč, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalovaná prvostupňovým rozhodnutím ze dne 15. 9. 2023, č. j. X, podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), snížila žalobci invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
2. Rozhodnutím žalované uvedeným ve výroku tohoto rozsudku bylo podle § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 2023 (dále jen „ZOPSZ“), rozhodnuto o námitkách žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí tak, že žalovaná výrokem I prvostupňové rozhodnutí potvrdila, neboť žalobci náležel invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně do 9. 3. 2024. Výrokem II podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění žalobci od 10. 3. 2024 odňala invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 30 %, jeho zdravotní stav tak již neodpovídá žádnému stupni invalidity.
3. Žalobce napadl rozhodnutí žalované včasnou žalobou podanou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle žalobce došlo v řízení před správním orgánem k závažnému porušení jeho práv ve smyslu § 76 písm. c) s. ř. s. Žalobci nebylo oznámeno, že správní orgán shromáždil veškeré podklady pro rozhodnutí. Nemohl se tak s nimi nejen seznámit, ale ani se k nim vyjádřit.
4. Žalobce dále považuje napadené rozhodnutí za nesrozumitelné. Výroky I a II si formálně odporují, navíc žalovaná změnila prvostupňové rozhodnutí v neprospěch žalobce, tedy v rozporu s § 90 odst. 3 správního řádu. Protože žalovaná ve výroku II žalobci nově odejmula invalidní důchod bez možnosti brojit proti takovému rozhodnutí, došlo tímto postupem k porušení zásady dvojinstančnosti řízení. Žalovaná rovněž nijak nevypořádala rozdílné zhodnocení procentního posouzení míry poklesu pracovní schopnosti v prvostupňovém a námitkovém řízení.
5. Žalobce má dále za to, že se jeho zdravotní stav od posledního rozhodování nezměnil natolik, aby došlo k tak podstatné změně v jeho invaliditě. Žalobce navrhl provedení důkazu několika lékařskými zprávami vydanými po vydání napadeného rozhodnutí, které mají prokázat, že jeho operace nebyla provedena úspěšně.
6. S ohledem na shora uvedené žalobce navrhl, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě odkázala na § 85a odst. 1 ZOPSZ, podle něhož se v řízení ve věcech důchodového pojištění nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí. O nároku na invalidní důchod žalobce bylo rozhodnuto na základě podkladů, které tvoří obsah zdravotní dokumentace a s kterými byl žalobce seznámen. K porušení zásady dvojinstančnosti řízení žalovaná s odkazem na § 88 ZOPSZ uvedla, že žalovaná rozhoduje o dávkách důchodového pojištění jak prvoinstančně, tak i v řízení o námitkách. Za takto zjištěného skutkového stavu žalovaná navrhla, aby soud žalobu zamítl.
8. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. (přičemž k lékařským nálezům vydaným po datu vydání žalovaného rozhodnutí lze

přihlédnout pouze tehdy, pokud vypovídají o zdravotním stavu žalobce v době vydání žalovaného rozhodnutí) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

9. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že jak v prvostupňovém, tak v námitkovém řízení bylo za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti určeno zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. (funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (postižení končetin), položce 2 (endoprotézy na horních končetinách, endoprotézy ramenního kloubu, loketního kloubu), písm. b) [středně těžké poruchy] přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které je stanoveno procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 25 % - 35 %.
10. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce byla v prvostupňovém řízení učena ve výši 35 %. V řízení námitkovém byla míra poklesu pracovní schopnosti žalobce určena ve výši 30 %. Podle posudku žalované, který byl vypracován dne 22. 11. 2023 na základě § 8 odst. 9 ZOPSZ oddělením lékařské posudkové služby, pracoviště ČSSZ Ostrava, nebylo v posudku OSSZ Pardubice ze dne 28. 6. 2023, který byl podle § 8 odst. 1 písm. a) a odst. 4 ZOPSZ podkladem pro prvostupňové rozhodnutí, zohledněno, že se nejedná o žalobcovu dominantní končetinu. Podle posudku žalované tak zdravotní stav žalobce neodpovídal žádnému stupni invalidity. Protože lze invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění odejmout jen do budoucna, žalovaná výrokem I prvostupňové rozhodnutí potvrdila a výrokem II žalobci odejmula invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ode dne 10. 3. 2024.
11. Soud provedl při jednání dne 16. 10. 2024 důkaz posudkem zdravotního stavu žalobce, který byl vypracován v souladu s § 4 odst. 2 ZOPSZ dne 20. 8. 2024 posudkovou komisí MPSV ČR, pracoviště v Hradci Králové (dále jen „PK MPSV“), v níž jako odborný lékař zasedal MUDr. J. D., s odborností ortopedie, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce PK MPSV považuje stav po opakovaných artroskopiích levého ramenního kloubu s přetrvávající těžkou poruchou hybnosti, s hypotrofií deltového svalu, poškozením loketního nervu, prominencí horního šroubu. Toto zdravotní postižení PK MPSV zařadila do kapitoly XV. (funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (postižení končetin), položky 2 (endoprotézy na horních končetinách, endoprotézy ramenního kloubu, loketního kloubu), písm. c) [těžké poruchy] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro toto zdravotní postižení je stanoveno procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 50 % - 70 %, přičemž PK MPSV zvolila dolní hranici procentního rozmezí, tj. 50 %, a to vzhledem k nepřítomnosti zánětlivých komplikací a zachovalé části pracovní schopnosti žalobce.
12. PK MPSV uvedla, že v nyní projednávaném případě bylo nutné zohlednit závěry lékařských zpráv ze dne 22. 2. 2024, 1. 3. 2024 a 17. 5. 2024, tedy lékařské zprávy vydané až po datu žalovaného rozhodnutí. Z těchto lékařských zpráv totiž vyplývá prominence horního šroubu z kosti do měkkých tkání, která však u žalobce existovala už ke dni vydání žalovaného rozhodnutí, a která byla a je podstatnou příčinou uváděných potíží, tj. těžké a bolestivé omezení hybnosti levého ramene. Hodnocení žalované tak považuje PK MPSV za podhodnocené. K tvrzení žalované, že bylo třeba zohlednit, že žalobce je pravák a nejedná se o jeho dominantní končetinu, PK MPSV doplnila, že žalobce ve své profesi zpravidla

potřebuje zapojovat obě horní končetiny, tedy svou profesi nemůže plnohodnotně vykonávat. PK MPSV uzavřela, že zdravotní stav žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí odpovídal druhému stupni invalidity.

13. Podle § 3 správního řádu: *Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*
14. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění: *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
15. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění: *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
16. Jak plyne z konstantní judikatury, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37 (rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz): *„[p]osuzování míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám.“*
17. Podle § 4 odst. 2 ZOPSZ jsou v přezkumném soudním řízení k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob povolány posudkové komise. V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).
18. Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
19. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako úplný, přesvědčivý, řádně odůvodněný, splňuje veškeré náležitosti dané zákonem, a proto z něj při rozhodování vycházel. Posudek PK MPSV vychází z dostatečného množství lékařských nálezů, posudková komise byla řádně obsazena, neboť v ní zasedal lékař s odborností ortopedie, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobce. PK MPSV vysvětlila, proč se v případě žalobce nejedná o středně těžkou poruchu, ale o poruchu těžkou, a to právě s ohledem na prominenci horního šroubu z kosti. Soud tak považuje za prokázané, že žalovaná ve správním řízení nezjistila přesně a úplně skutečný stav věci, když při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce podhodnotila jeho zdravotní stav. U žalobce se k datu vydání žalovaného rozhodnutí jednalo o invaliditu druhého stupně, neboť jeho pracovní schopnost poklesla o 50 %. Žalovaná nenaplnila § 3 správního řádu a dopustila se tak vady řízení.

20. Vzhledem k tomu, že správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává a nenahrazuje tak činnost lékařů, nemá s ohledem na výše uvedené důvod jakkoli zpochybňovat závěry PK MPSV. Krajský soud proto žalované rozhodnutí podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaná ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem soudu vysloveným ohledně stupně invalidity žalobce, včetně příslušného zákonného zařazení zdravotního postižení žalobce a procentuálního ohodnocení míry poklesu jeho pracovní schopnosti ve smyslu přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, jak je uvedeno shora. V dané věci proto bude žalovaná v dalším řízení vycházet z posudku PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, ze dne 20. 8. 2024.
21. K návrhu žalobce na provedení důkazů několika lékařskými zprávami vydanými po datu vydání žalovaného rozhodnutí krajský soud pro úplnost dodává, že tyto lékařské zprávy zohlednila PK MPSV ve svém posudku. Ačkoli krajský soud přezkoumává žalobou napadené rozhodnutí podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí, lze k těmto lékařským zprávám přihlídnout, neboť vypovídají o zdravotním stavu žalobce v době vydání žalovaného rozhodnutí (jak bylo v posudku PK MPSV vysvětleno).
22. K námitkám žalobce o neoznámení shromáždění veškerých podkladů a o rozpornosti výroků žalovaného rozhodnutí krajský soud odkazuje na vyjádření žalovaného uvedené v bodě 7 odůvodnění tohoto rozsudku. Podle § 85a odst. 1 ZOPSZ se v řízení ve věcech důchodového pojištění nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí. Pro řízení o námitkách podle ZOPSZ se nepoužije ani § 90 odst. 3 správního řádu (srov. § 88 odst. 8 ZOPSZ), tedy zákaz změny rozhodnutí v neprospěch odvolatele.
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle zásady úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a žalované uložil povinnost nahradit žalobci účelně vynaložené náklady soudního řízení, tj. náklady právního zastoupení žalobce podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“). Náklady právního zastoupení představuje odměna právního zástupce žalobce za 3 úkony právní služby v celkové výši 3 000 Kč podle § 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 [příprava a převzetí zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a), sepsí žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) a účast na soudním jednání podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Dále náklady řízení tvoří paušální náhrada hotových výdajů za 3 úkony právních služeb podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 900 Kč. Odměna právního zástupce žalobce proto činí 3 900 Kč.
24. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení k rukám jeho právního zástupce podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s § 64 s. ř. s. Soud k náhradě nákladů řízení stanovil přiměřenou lhůtu k plnění v délce 30 dnů podle § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 16. října 2024

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně